

3 PHƯƠNG PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

3.1. Những yêu cầu cơ bản về phương pháp tổ chức Hoạt động trải nghiệm

3.1.1. Phát huy tối đa tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS; lôi cuốn HS tham gia trải nghiệm tích cực trong các loại hình hoạt động trải nghiệm. GV là người hướng dẫn, tổ chức và khai thác trải nghiệm của HS. HS luôn được khuyến khích chia sẻ, trình bày ý tưởng, suy nghĩ của cá nhân trong quá trình trải nghiệm.

3.1.2. Tạo điều kiện cho mọi HS được trải nghiệm, vận dụng kiến thức và kinh nghiệm đã có vào giải quyết các tình huống; hình thành, phát triển kỹ năng ra quyết định, giải quyết vấn đề.

3.1.3. Tạo cơ hội cho HS suy nghĩ, phân tích, khái quát hoá những trải nghiệm để kiến tạo kinh nghiệm, kiến thức và kỹ năng mới.

3.1.4. Sử dụng phối hợp các phương thức trải nghiệm: khám phá (ví dụ: tham quan, thực địa,...), thể nghiệm, tương tác (ví dụ: giao lưu, diễn đàn, hội thi, sắm vai, trò chơi,...), cống hiến (ví dụ: hoạt động tình nguyện nhân đạo, lao động công ích), nghiên cứu (ví dụ: ngày hội sáng tạo,...).

3.1.5. Sử dụng đa dạng các phương pháp trong các giờ trải nghiệm như: trò chơi, tranh luận, thảo luận nhóm; thực hành luyện tập; kịch lệ, động viên; đóng vai, xử lý tình huống; kịch tương tác,... và các phương pháp giáo dục khác. GV có thể lựa chọn linh hoạt, sáng tạo các phương pháp giáo dục phù hợp khác.

3.2. Hướng dẫn và gợi ý phương pháp, hình thức tổ chức Hoạt động trải nghiệm

Một số phương pháp chính được sử dụng khi tổ chức các Hoạt động trải nghiệm lớp 1:

Trò chơi: Nội dung hoặc thông điệp của hoạt động được truyền tải qua nội dung của trò chơi, qua chơi HS được trải nghiệm, để thông qua chơi mà học – điều này phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi HS lớp 1.

Động não: Nhằm khai thác hiểu biết, kinh nghiệm, những cảm xúc của HS do trải nghiệm mang lại.

Thảo luận theo cặp: Nhằm tạo cơ hội tối đa để HS rèn kỹ năng lắng nghe tích cực và kỹ năng trình bày suy nghĩ, ý tưởng, tư duy phản biện,... đồng thời HS chia sẻ được những ý kiến về vấn đề đặt ra và chia sẻ cảm xúc của mình với bạn.

Thảo luận nhóm: Nhằm rèn tính trách nhiệm cá nhân, các kỹ năng lắng nghe tích cực, trình bày suy nghĩ ý tưởng, thừa nhận ý tưởng hợp lý của bạn, kỹ năng

quản lí thời gian, kĩ năng giải quyết bất đồng về quan điểm, kĩ năng giúp đỡ hỗ trợ nhau trong hợp tác nhóm,... trên cơ sở đó phát triển năng lực hợp tác, đồng thời rèn kĩ năng ra quyết định, giải quyết vấn đề cho HS.

Đóng vai: Nhằm rèn tính tự tin, kĩ năng thể hiện suy nghĩ ý tưởng và kĩ năng ra quyết định, giải quyết vấn đề cho HS.

Thực hành: Để HS học kĩ năng qua thực hiện các công việc cụ thể. Ví dụ: thực hành vẽ, cắt, dán, xé,... nhằm phát triển trí tưởng tượng sáng tạo cho HS, đồng thời rèn cho HS cách thể hiện xúc cảm, ý tưởng của mình qua các biểu tượng, hình ảnh được thể hiện qua sản phẩm vẽ, cắt, dán, xé,... của các em.

Trải nghiệm thực tiễn: Qua các hoạt động học tập theo Dự án, Hội thi và trải nghiệm định kì nhằm rèn kĩ năng lập kế hoạch, thực hiện kế hoạch và đánh giá,... Đặc biệt là phát triển cảm xúc, giáo dục giá trị, phẩm chất cho HS qua hoạt động.

Suy ngẫm: Trong hầu hết các chủ đề đều có yêu cầu HS suy ngẫm xem mình đã thu hoạch được điều gì qua hoạt động.

Tham quan: Được sử dụng trong hoạt động trải nghiệm định kì nhằm tạo điều kiện, cơ hội cho HS được tiếp xúc, mắt thấy, tai nghe, trải nghiệm những nội dung về truyền thống yêu nước, lịch sử dân tộc, cảnh đẹp của quê hương, niềm vui của lao động,... Từ đó, HS nâng cao nhận thức, phát triển cảm xúc, hình thành và giáo dục các giá trị yêu nước, trách nhiệm, chăm chỉ,... rèn luyện các kĩ năng tổ chức thực hiện công việc và các kĩ năng cần thiết khác.

Toạ đàm, diễn đàn: Mục đích của việc tổ chức toạ đàm, diễn đàn là tăng cường nhận thức, thúc đẩy sự tham gia của các HS trên cơ sở tạo cơ hội, khích lệ các em biểu đạt những suy nghĩ, ý kiến, quan niệm của cá nhân có liên quan đến nhu cầu, hứng thú, nguyện vọng của bản thân; đưa ra cách xử lí tình huống thực tế gặp phải trong cuộc sống. Qua đó, giúp HS học hỏi lẫn nhau; mỗi cá nhân HS khẳng định được vai trò, tiếng nói của mình và có những suy nghĩ, hành vi tích cực để khẳng định mình. Việc tổ chức toạ đàm, diễn đàn còn tạo điều kiện cho HS có cơ hội giao lưu với nhau.

Với mục đích đó, việc tổ chức toạ đàm, diễn đàn rất có ý nghĩa đối với việc hình thành và phát triển các kĩ năng thiết yếu cho HS như: kĩ năng bày tỏ quan điểm, suy nghĩ của bản thân, kĩ năng diễn đạt và lập luận vấn đề, kĩ năng giao tiếp, ứng xử, kĩ năng lắng nghe, kĩ năng thể hiện sự tự tin, kĩ năng phát hiện và giải quyết vấn đề,... Không những vậy, khi tham gia toạ đàm, diễn đàn, HS được thực hành quyền được bày tỏ ý kiến, quyền được lắng nghe, quyền được tham gia.

Tổ chức hội thi/cuộc thi: Là một hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm hấp dẫn, lôi cuốn được đông đảo HS tham gia và đạt hiệu quả cao trong việc giáo dục, rèn luyện và định hướng giá trị cho HS, góp phần hình thành và phát triển các năng lực thực tiễn khác cho HS. Hội thi thường mang tính chất thi đua giữa các cá nhân, nhóm hoặc tập thể nên các em luôn cố gắng hoạt động tích cực để vươn lên đạt được kết quả mong muốn và thắng cuộc.

Sân khấu hoá: Được tiến hành theo đặc trưng của nghệ thuật sân khấu ở một số tiết Sinh hoạt dưới cờ. Các nội dung sinh hoạt được chuyển tải liên tục, chặt chẽ bằng dàn cảnh và biểu diễn, tạo sự sinh động, lôi cuốn HS.